

RECORDS DE L'ADVOCAT I POLÍTIC AMADEU HURTADO

Desafectes i perplexos del 34

Un dietari inèdit relata el plet constitucional que va precedir els 'fets d'octubre'

ERNEST ALÓS

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 21.09.08

Entre el mes de maig i el mes de setembre del 1934, la política catalana estava pendent de la decisió sobre la constitucionalitat o no d'una llei aprovada pel Parlament, la de Contractes de Conreu. Del pobre paper que van jugar els partits en un plet que es podria haver solucionat fàcilment, però que va preparar els ànims per a la insurrecció d'octubre que va acabar amb el Govern a la presó, tracta el dietari --Abans del sis d'octubre (Quaderns Crema)--, que va escriure durant aquests mesos Amadeu Hurtado, advocat, polític d'Acció Catalana i empresari periodístic a qui es va encomanar la negociació amb Madrid.

Hurtado, un home de pacte, es mostra en les seves notes sorprès, sarcàstic i finalment resignat per la passió de Lluís Companys, per l'excitació dels polítics malgrat la indiferència del carrer, per la bel·ligerància d'Estat Català --"el nazisme de la nostra terra"-- i els seus ridículs preparatius militars, per les cessions finals i, en general, pel temperament polític d'un país en el qual "la comèdia és més freqüent que el drama".

El dietari alterna prolixos debats jurídics amb transcripcions suculentos d'entrevistes de l'autor amb Niceto Alcalá Zamora, Manuel Azaña,

Ricardo Samper... Després de la declaració d'inconstitucionalitat de la llei, i davant la proposta del Govern de tornar a tramitar la llei amb tres retocs, Amadeu Hurtado posa en boca de Companys aquesta frase: "Res. Estic disposat a tot. Los rebré a tiros si convé. ... És possible que Catalunya perdi i que alguns de nosaltres hi deixem la vida; però perdent, Catalunya hi guanya perquè necessita els seus màrtirs". Davant aquesta frase premonitòria, l'autor anota: "Catalunya no ha produït ... cap altre tipus de polític que l'agitador, propens a la protesta com el mateix poble i hàbil a aprofitar qualsevol motiu d'ordre sentimental per fer por a l'adversari mentre duri la foguerada".

En la presentació del dietari, Víctor Hurtado, nét de l'autor, Miquel Roca i Joan Tapia van assenyalar més d'un paral·lelisme i alguna divergència amb la situació actual. Segons Tapia, Hurtado dibuixa un "quadro bastant decebedor dels partits catalanistes" i de la "política protestatària" que caracteritza Catalunya. Miquel Roca va lamentar, en la presentació del llibre al CCCB, que l'escenari que dibuixa Hurtado suporti una "comparació total i absoluta" amb la situació actual.

Paral·lelismes, o no

Primer: es tractava d'un tema "que al carrer li importava un rave". "Aquesta és una música que em sona", va apuntar Roca. Segona: "Es va fer sortir la gent al carrer però després Companys els deia: ara, a casa. Cosa que a Madrid saben que sempre acaba passant. També --hi afegeix Roca-- em sona això". Tercera: Hurtado intenta solucionar el greuge a Madrid mentre el Govern envia consellers per negociar d'amagat d'ell. "Vostès saben que això passa molt...", va afegir un irònic Roca. "El que agrada aquí és el sentiment, no la capacitat de raonament i de

negociació. L'escenari té una tendència a la permanència molt descoratjadora", va dir per acabar.

Encara que ningú espera un 6 d'octubre. Ni el president Montilla és Companys, ni tampoc Zapatero és Llerroux, ni els perplexos veuen venir un exili, ni els desafectes fan instrucció. Perquè, acaba dient Víctor Hurtado, encara que la política de foguerada es pugui repetir, "els països no canvien mai, excepte quan els canvien la població. I aquest és un altre país".